

23.11.2016 Jutro na posiedzeniu Rządu o obniżeniu emerytur i rent funkcjonariuszy aparatu bezpieczeństwa PRL. Emerytury i renty ponad 32 tys. byłych funkcjonariuszy aparatu bezpieczeństwa PRL za czas do lipca 1990 r. będą sięgać maksymalnie średniego świadczenia w systemie powszechnym - zakłada projekt noweli tzw. "ustawy dezubekizacyjnej", którym w środę ma zająć się rząd.

Rocznie ma być to o ok. 546 mln zł mniej na emerytury i renty z systemu zaopatrzenia emerytalnego służb mundurowych. Projekt zakłada, iż pierwsza wypłata obniżonych świadczeń nastąpi w listopadzie 2017 roku.

"Za służbę na rzecz totalitarnego państwa uznaje się służbę od dnia 22 lipca 1944 r. do dnia 31 lipca 1990 r." - wskazano w projekcie noweli. Jak zaznaczono oprócz funkcjonariuszy Służby Bezpieczeństwa, jednostek ministerstwa bezpieczeństwa publicznego i ministerstwa spraw wewnętrznych obniżenie emerytur i rent dotyczy będzie także osób, które służyły w jednostkach Ministerstwa Obrony Narodowej w tym m.in. Wojskowej Służbie Wewnętrznej, Wojskach Ochrony Pogranicza.

Zmiany dotyczyć mają także kadry naukowo-dydaktycznej, naukowej, naukowo-technicznej oraz słuchaczy i studentów Akademii Spraw Wewnętrznych (z wyłączeniem Wydziału Porządku Publicznego w Szczytnie) a także Centrum Wyszkożenia Ministerstwa Spraw Wewnętrznych w Legionowie, Wyższej Szkoły Oficerskiej Ministerstwa Spraw Wewnętrznych w Legionowie.

W myśl przygotowanego projektu od 2017 r. maksymalna emerytura dla tych osób nie będzie mogła być wyższa niż średnia emerytura lub renta z tytułu niezdolności do pracy. Jak wskazano w Ocenie Skutków Regulacji wg. wstępnych danych w czerwcu 2016 r. wysokość przeciętnej emerytury wypłacanej przez ZUS wynosiła około 2 tys. 53 zł, a wysokość przeciętnej renty z tytułu niezdolności do pracy wypłacanej przez ZUS wynosiła około 1 tys. 543 zł.

Zgodnie z propozycją w przypadku renty rodzinnej po takiej osobie, wysokość świadczenia nie będzie mogła przekraczać wysokości średniej renty rodzinnej z Funduszu Ubezpieczeń Społecznej wypłacanej przez ZUS w czasie tworzenia projektowanej ustawy (według wstępnych danych w czerwcu 2016 r. wysokość przeciętnej renty rodzinnej wypłacanej przez ZUS wynosiła około 1 tys. 725 zł).

Projekt zakłada obniżenie procentowego wymiaru emerytury z 0,7 proc. do 0,5 proc. podstawy wymiaru za każdy rok służby w organach bezpieczeństwa państwa. Dodatkowo nie będzie już możliwości podwyższenia emerytury - o 15 proc. podstawy wymiaru - za inwalidztwo pozostające w związku ze służbą dla osób pełniących służbę wyłącznie w organach bezpieczeństwa państwa.

Według szacunków MSWiA - przedstawionych w Ocenie Skutków Regulacji (OSR) - obniżeniu ulegnie ponad 18 tys. emerytur policyjnych, ponad 4 tys. policyjnych rent inwalidzkich i ponad 9 tys. rent rodzinnych "w grupie świadczeniobiorców, którym obniżono emerytury w wyniku pierwszej dezubekizacji".

"Jednakże należy założyć, iż liczba osób, którym zostaną obniżone świadczenia będzie wyższa, ponieważ dotychczas nie podlegały weryfikacji policyjne renty inwalidzkie, ani renty rodzinne przyznane po funkcjonariuszach, których nie objęła bezpośrednio pierwsza dezubekizacja, (co prawda były one obniżane przez organ emerytalny, ale w wyniku postępowań sądowych prowadzonych w następstwie wydanych decyzji zostawały one przywrócone do pierwotnej wysokości)" - wskazano w OSR.

Z OSR wynika także, iż rocznie budżet państwa będzie wydawał o ok. 546 mln zł mniej na świadczenia emerytalne i rentowe z systemu zaopatrzenia emerytalnego służb mundurowych. Według projektu informację o przebiegu służby funkcjonariuszy w okresie PRL sprawdzać będzie Instytut Pamięci Narodowej.

W 2009 r. uchwalona z inicjatywy PO tzw. ustawa dezubekizacyjna obniżyła emerytury ok. 25 tys. osób z cywilnych służb specjalnych PRL i dziewięciu członków Wojskowej Rady Ocalenia Narodowego (w tym gen. Wojciechowi Jaruzelskiemu). Od początku 2010 r. oficerowie służb PRL dostają niższe świadczenia - obliczane według wskaźnika w wysokości nie 2,6 proc. podstawy wymiaru za każdy rok służby za lata 1944-1990 - jak wcześniej, lecz 0,7 proc. (przelicznik zwykłej emerytury to 1,3).

W 2010 r. podawano, że ich średnia emerytura wyniosła po tym ok. 2,5 tys. zł i wciąż była wyższa niż zwykłego emeryta - 1,6 tys. zł. Obniżka dotyczyła także tych pozytywnie zweryfikowanych w 1990 r., których przyjęto wtedy do UOP. Ok. 6 tys. przypadków z 25 tys. dotyczyło wdów i bliskich osób już nieżyjących.

Ustawa z 2009 r. nie objęła rent inwalidzkich, na które przeszła uprawniona do tego część b. oficerów, "uciekając" w ten sposób od obniżki świadczeń. Ponadto ustawa nie dotyczyła ok. 2 tys. esbeków, których akta są w tajnym tzw. zastrzeżonym zbiorze IPN.

W lutym 2010 r. Trybunał Konstytucyjny w pełnym składzie, przy pięciu zdaniach odrębnych, oddalił skargę na tę ustawę złożoną przez ówczesny klub Lewicy (dawniej - SLD). Zarazem TK uznał wtedy, że członkom WRON emerytury można było

obniżyć tylko za służbę po 13 grudnia 1981 r. (obniżono za służbę od 8 maja 1945 r.). Oznaczało to przywrócenie części świadczeń członkom WRON.

Po wyroku szef UOP i MSW z lat 90. Andrzej Milczanowski mówił, że do TK "wkroczyła polityka i populizm" zaś były szef UOP i były oficer służb PRL gen. Gromosław Czempiński zapowiadał odwołanie do Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w Strasburgu (ETPC).

Skargi na Polskę do Strasburga złożyło ostatecznie 1,6 tys. dawnych esbeków. ETPC nie dopuścił tych skarg do rozpatrzenia. Uznał, że nie doszło do "nadmiernych obciążeń dla skarżących, którzy nie doznali utraty środków do życia albo całkowitego pozbawienia świadczeń, a system ten był i tak bardziej korzystny niż inne systemy emerytalne". Wcześniej do warszawskiego sądu wpłynęło w sumie 13,8 tys. skarg na decyzje o obniżeniu świadczeń. Sąd uwzględniał skargi głównie wdów po funkcjonariuszach.

Nowelizację ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin przygotowało Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji.

Zgodnie z projektem większość przepisów ustawy miałyby wejść w życie po 30 dniach od ogłoszenia.

[Tekst projektu ustawy](#)

Źródło: KPRM, [strona NSZZP](#), 22 listopada 2016 r.